

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **T. Q. V.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem AK Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2022, č. j. 6 A 85/2020 – 58, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku,

t a k t o:

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 29. 6. 2020, č. j. MV-74727-4/SO-2020.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 6. 2020, č. j. MV- 74727-4/SO-2020; tímto rozhodnutím nebylo stěžovateli vyhověno v žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky.

[2] Současně s kasační stížností požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku; v žádosti odkázal na četnou judikaturu NSS týkající se odkladného účinku, poukázal na potřebu kontaktu se svým právním zástupcem, podotkl, že na území České republiky pobývá více jak 34 let, stěžovatel zde má již vícegenerační rodinu, kterou založil právě on, když na území tehdejšího Československa ve svých 29 letech v roce 1988 zcela sám přicestoval.; má zde dva dospělé syny a manželku, která zde s ním pobývá již od roku 1992, na základě trvalého pobytu pak od roku 1997; stěžovatel dodává, že je již dědečkem dětí, které se narodily staršímu synovi. Stěžovatel uvádí, že žije nepřetržitě ve společné domácnosti s manželkou a mladším synem, který jej finančně podporuje; současně se s manželkou po většinu dne stará o vnoučata, zatímco jejich rodiče jsou časově pracovní velmi vytíženi. Stěžovatel tvrdí, že má na území České republiky nejdůležitější sociální a rodinné vazby, které člověk vůbec může ve svém životě mít a které ke svému důstojnému životu potřebuje každý člověk; rodinný a soukromý život stěžovatele není realizován v žádné jiné zemi.

[3] Stěžovatel uvádí, že nebude-li chtít porušovat právní předpisy setrváním na území ČR, bude muset nuceně vycestovat, což představuje zcela zásadní zásah do jeho rodinného

a soukromého života, a to jak jeho samotného, tak ostatních rodinných příslušníků. Přiznáním odkladného účinku nevznikne újma žádným jiným osobám a nemůže dojít k ohrožení veřejného pořádku.

[4] Žalovaná ve svém vyjádření navrhl, aby Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl, neboť nejsou splněny zákonné podmínky § 73 odst. 2 s. ř. s. Stěžovateli nehrozí vznik nenahraditelné újmy, neboť ta by mu mohla vzniknout až na základě jeho správního vyhoštění z území České republiky, což sice může být důsledkem zamítnutí žádosti o prodloužení pobytového oprávnění, avšak o správním vyhoštění se vždy rozhoduje v samostatném správním řízení, kdy se zkoumá rovněž přiměřenost tohoto zásahu do soukromého a rodinného života cizince. Dle názoru žalované jsou předestřené rodinné vztahy, zcela standardní, ničím se nevymykají, nepředstavují žádná specifika, na jejichž základě by bylo odůvodnitelné přiznání odkladného účinku. Žalovaná podotkla, že stěžovatel je zastoupen advokátem, ochrana jeho práv je tedy dostatečně zajištěna. Dodala, že není splněna ani podmínka absence rozporu s důležitým veřejným zájmem, neboť není ve veřejném zájmu, aby na území České republiky pobýval cizinec, u něhož bylo prokázáno, že neplní účel povoleného pobytu.

[5] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí městského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[7] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[8] Nejvyšší správní soud předesílá, že přestože se s rozhodnutím o zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu nepojí povinnost opustit území České republiky a k setrvání mimo její území by mohl být stěžovatel bezprostředně donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nemůže být tato skutečnost důvodem pro zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jak již Nejvyšší správní soud mnohokrát uvedl (viz např. usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, či ze dne 11. 3. 2019, č. j. 5 Azs 36/2019 - 25), „[j]en stěžejí lze totiž předpokládat, že stěžovatel má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu“.

[9] Nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, představuje ve stěžovatelově případě především odloučení od rodiny a nutnost opustit území České republiky, kde již 34 let žije. Naproti tomu nelze z řízení před správními orgány, krajským soudem ani z jiných okolností dovodit, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. Lze proto dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku rozhodnutí krajského soudu a žalované byla nepoměrně větší než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

pokračování

[10] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývající podmínky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s., podle níž přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem; na rozdíl od názoru žalované ji má za splněnou. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážít intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. Ani žalovaná ve svém vyjádření přesvědčivě neuvedla, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v posuzovaném případě mělo být v rozporu s jakýmkoliv důležitým veřejným zájmem.

[11] Stěžovatel dále poukázal na újmu, která by mu vznikla v důsledku nuceného opuštění České republiky, aniž by mohl uplatnit svá procesní práva u soudu. Nejvyšší správní soud odkazuje na usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 – 38, v němž mimo jiné uvedl: „Zákonodárce záměrně koncipoval odkladný účinek jako normu, při jejíž aplikaci musí soud vždy zvážit všechny individuální okolnosti sporné věci. Nelze proto soudní cestou výklad takového ustanovení automatizovat a vytvořit speciální obecnou skupinu privilegovaných případů, kde se bude odkladný účinek přiznávat bez dalšího. Jisté proto platí, že v obecné rovině nemůže být důvodem pro přiznání odkladného účinku bez dalšího ani ta skutečnost, že jinak by musel cizozemský stěžovatel vycestovat z území státu, a ztratil by tak možnost přímého kontaktu se svým advokátem v řízení o kasační stížnosti. Právě uvedené platí tím spíše, pokud zákonodárce v určitých typech věcí odkladný účinek ze zákona cizincům přiznal, v jiných typech věcí naopak nepřiznal. Nelze soudním výkladem nastavit podmínky přiznání odkladného účinku tak, že je v podstatě splní každý cizinec, kterému brozí povinnost opustit území státu. Jak správně uvádí usnesení ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015-32, v bodě 7, takový přístup by vedl k paušálnímu přiznávání odkladného účinku všem kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím, se kterými je spojena povinnost vycestovat z území České republiky, čímž by byla zcela popřena výjimečná povaha institutu odkladného účinku, jakož i záměr zákonodárce nepřiznat kasačním stížnostem brojícím proti takovému typu správních rozhodnutí odkladný účinek automaticky, tedy přímo ze zákona.“ V citovaném usnesení Nejvyšší správní soud dodal, že i zájem na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti nepochybně může být (dle okolností) důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Nemělo by tomu tak být ovšem bez dalšího, ale obvykle jen ve spojení s dalšími důvody (např. týkajícími se rodinného či soukromého života stěžovatele), nebo v návaznosti na individuální okolnosti a specifika soudního řízení v dané věci. Všechny tyto individuální okolnosti by však měly jasně a konkrétně plynout ze stěžovatelem osvědčených tvrzení. Soud zde vždy poměřuje újmu, která hrozí stěžovateli, a újmu, která přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, stejně jako možný rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem. Stěžovatel dle Nejvyššího správního soudu dostatečně individualizované a závažné okolnosti uvedl.

[12] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Je však třeba uvést, že přiznání odkladného účinku pouze proti rozhodnutí městského soudu za situace, kdy byla žaloba zamítnuta, a v řízení před městským soudem nebyl odkladný účinek žalobě přiznán, by nemohlo vést k odložení účinků rozhodnutí žalované po dobu trvání řízení o kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud vymezil rozsah odkladného účinku tak, že se jeho přiznáním pozastavují až do skočení řízení o kasační stížnosti přímo účinky žalobou napadeného rozhodnutí žalované.

[13] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je pouze dočasné povahy a nijak nepředjímá rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. června 2022

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu